

بسمه تعالی

تجربه دینی در مقایسه با تجربه زیبایی شناختی

حمیدرضا آیت اللهی

دانشیار گروه فلسفه دانشگاه علامه طباطبائی

خلاصه مقاله:

تجربه زیبایی شناختی نیز همچون تجربه دینی (و تجربه اخلاقی) به ورای تجربیات حسی برخاسته از دنیای مادی اشاره دارد. تجربه زیبایی شناختی نیز با واجد بودن عنصر تعالی در عرض تجربه دینی و همانند آن به نظر می رسد. در این نوشتار در نظر است مشابهت ها و مغایرت های تجربه دینی و تجربه زیبایی شناختی از دیدگاه اندیشمندان حوزه های مختلف بررسی شود. طی این بررسی به آراء و ابتهد و اتو و تیلیش در توجه به مشابهت ها و تحلیل اشلایرماخر، کی یرکگور و دوباره اتو و تایلور از نحوه ی تمایز و تفاوت آن دو اشاره خواهد شد و سپس دیدگاه عرفانی افلوطین در متحد دانستن آن ها در واقعیت خیر مطلق و واحد مورد تجزیه و تحلیل قرار خواهد گرفت. درنهایت وجوه افتراق و اتحاد آن دو در یک نظریه مختار عرضه خواهد شد. در بخش بعدی سخن، سعی خواهد شد مسایل پیش روی تجربه دینی (مثل هسته مرکزی واحد برای تمامی تجربه های دینی و ناظر به واقع بودن این تجربیات و ...) در تجربه زیبایی شناختی نیز بررسی شده و ماهیت آن واکاویده گردد.

در انتها نحوه ی برخورد آموزه های اسلامی با این دو نوع تجربه و ملاک های اعتبار آنها در یک نظریه جامع تجزیه و تحلیل خواهد گردید.